

PANORAMA

11/2022

W tym numerze:

11 listopada - Dzień Niepodległości

Jak umilić sobie jesienne wieczory

Andrzejki...tuż tuż

Czy wiesz, że...

Z bibliotecznej półki

Listopadowy czas

11 LISTOPADA - DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI

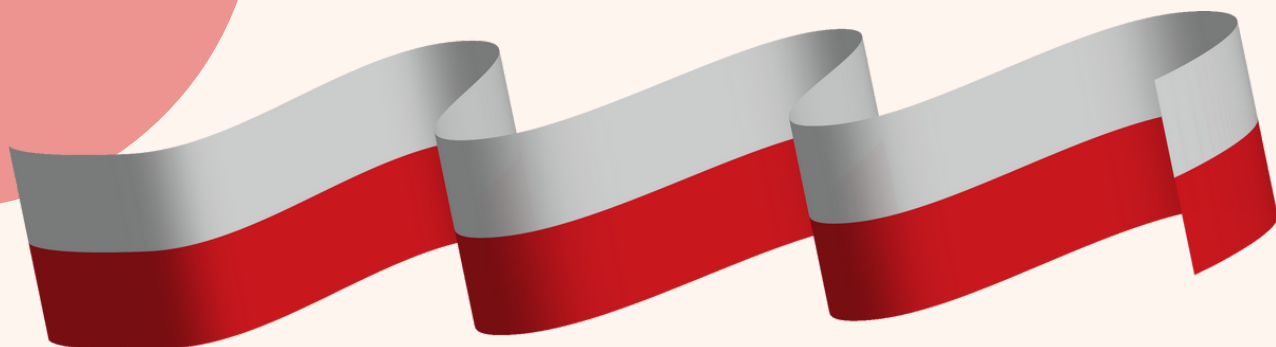
Święto Niepodległości jest bardzo ważne dla wielu Polaków. Obchodzimy je na przykład przez wywieszanie flag i śpiewanie hymnu.

Po raz pierwszy 11 listopada został ustanowiony Dniem Niepodległości 23 kwietnia 1937 roku.

Dokładnie po 123 latach zaborów w 1918 roku Polska odzyskała niepodległość. Wybór 11 listopada uzasadnić można zbiegiem wydarzeń w Polsce z zakończeniem I wojny światowej dzięki zawarciu rozejmu w Compiègne 11 listopada 1918, pieczętującego ostateczną klęskę Niemiec. Dzień wcześniej przybył do Warszawy Józef Piłsudski. W tych dwóch dniach, 10 i 11 listopada 1918, naród polski uświadomił sobie w pełni odzyskanie niepodległości,

a nastrój głębokiego wzruszenia i entuzjazmu ogarnął kraj .

W tym roku obchodzimy 104. rocznicę odzyskania niepodległości. Czas, jaki przetrwało świętowanie tego wydarzenia pokazuje, jak ważne jest ono dla społeczeństwa.

Polskie symbole narodowe

Flaga Polska

Jeden z symboli państwowych Rzeczypospolitej Polskiej. Według ustawy dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych jest nią prostokątny płat. Kolorami polskiej flagi są biały i czerwony ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny czerwonego.

Godło Polski

Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego w koronie w czerwonym polu. Orzeł ma głowę zwróconą w prawo, rozwinięte skrzydła. Korona, dziób i szpony są koloru złotego. Orzeł umieszczony jest na czerwonej tarczy.

JAK UMILIĆ SOBIE JESIENNE WIECZORY?

1. Dobra książka

Przygotuj: Herbatę czy nawet kakao. Zasyj się w jakiejś porywającej lekturze! Naprawdę umiła wieczór.

2. Kino domowe

Każdy lubi obejrzeć film. Ale warto tu zadbać o KLIMAT! Byście naprawdę poczuli się jak w kinie. Przygotuj: coś do picia: np. herbata, coś do pochrupania np. orzeszki.

A najlepiej nie kończyć na jednym filmie tylko zrobić sobie MARATON!

3. Jesienne przysmaki

W jesieni mamy najpyszniejsze jabłka. Warto to wykorzystać. Przygotuj np. pieczone jabłka, jabłka w karmelu, szarlotkę, czy nawet ciastka jabłkowe!

4. Wieczorny trening

Nie zapominaj o treningu! Zazwyczaj w jesienne wieczory siedzimy w domu, ale to nie znaczy, że nie trzeba dbać o zdrowie i kondycje! Gwarantuje przyływ dobrej energii! Wystarczy 15 minut poćwiczyć lub się porozciągać.

5. Pisz pamiętnik

Wieczory to czas refleksji. Nie lubisz rozmawiać o tym co Ci leży na sercu? Przelej to na papier! Uwierz mi ulży ci.

A w dodatku to świetna zabawa!

6. Zakupy online

Po prostu spraw sobie przyjemność! Kup prezenty na święta, grę planszową czy nową książkę!

7. Blogi i YouTube

Oglądaj! Ale co do YouTube'a wybieraj te filmiki, które uważasz za interesujące. Czytaj blogi. Mam wrażenie że już nikt ich nie czyta. A to szkoda. Można tam znaleźć dużo fajnych rzeczy! A jeśli nie? Sam zacznij nagrywać bądź zacznij pisać bloga!

8. Śmieszne filmiki

Pewnie nie muszę wam tego mówić. Ale każdy siedzi z nosem w telefonie. Na Instagramie czy Tik Toku czy nawet YouTube można znaleźć świetne filmiki, które rozbawią was do łez! No bo w końcu śmiech to zdrowie!

9. Motywująca muzyka

Po stresującym dniu muzyka to istne zbawienie. Każdy lubi coś innego! Więc każdego uspokaja inna muzyka! Może to być pop, jazz, country, metal, rap, rock, disco, rock and roll ! Uwierzcie to działa!

10. Przytul się do zwierzaka

Jeśli posiadasz zwierzaka to uwierz, że przytulenie się do niego daje nam wiele miłości oraz radości. Zwierzęta kochają nas bezinteresownie. Doceniajmy to. Pobaw się z nim, przytul, pogłaszcz, pocałuj w główkę.

ANDRZEJKI TUŻ TUŻ

Do wróżb andrzejkowych podchodzimy dziś z przymrużeniem oka i traktujemy je jedynie jako świetną zabawę. Faktem jest, że kiedyś wróżyć w Andrzejki mogły sobie jedynie panny, które były ciekawe, jak potoczy się ich życie uczuciowe.

Dziewczyny i młode panny bardzo poważnie podchodziły do ówczesnych zwyczajów. Chętnie i żarliwie modliły się do świętego Andrzeja, pod poduszką umieszczały elementy męskiej garderoby, robiąc wszystko, by przyszły małżonek właśnie w Andrzejki im się przyśnił. Warto dodać, że przez długi czas andrzejkowe wróżby odbywały się w kameralnej atmosferze. Dopiero później przekształciły się w ludową zabawę.

Ale patronów od spraw sercowych było więcej. Panie liczyły na świętego Andrzeja, panowie na łaskę i błogosławieństwo świętej Katarzyny.

Wracając do tematu Andrzejek, zwanych też Jędrzejówkami lub Jędrzejkami. Sprawdźmy, jakie andrzejkowe tradycje i zabawy przetrwały do czasów współczesnych. Wybraliśmy najciekawsze z nich.

Tradycja lania wosku jest znana, popularna i raczej nie wymaga specjalnych wyjaśnień. Polega na przelaniu gorącego wosku przez dziurkę od klucza do zimnej wody.

W zastygniętym wosku należało doszukiwać się odpowiedzi i symbolu, który należało rozszyfrować. W odpowiedniej interpretacji andrzejkowej figury z wosku miał pomóc jego cień rzucony na ścianę przy pomocy lampy. Oczywiście każdy symbol mógł oznaczać coś innego: owoce oznaczały dobrobyt, kwiat niespodziankę, dzban – zdrowie, a gwiazda – szczęście i majątek.

Popularną zabawą andrzejkową są także wróżby z papieru. Jedną z nich polegała na wycięciu z papieru dwóch dużych serc. Na jednym wpisywało się popularne imiona żeńskie, na drugim męskie. Imiona oczywiście zapisywane były wyłącznie z jednej strony tych serc. Zabawa polegała na tym, że jej uczestnicy przekuwali serce, nie widząc imion znajdujących się z drugiej strony. Imię, które dana osoba przekłuła szpilką miało być imieniem przyszłej wybranki serca lub przyszłego męża.

Andrzejkowych zabaw z butami jest co najmniej kilka. Najczęściej uczestnicy zdejmowali jeden but i ustawiali jeden za drugim naprzeciwko drzwi. Gdy wszystkie buty były już gęsiego ustawione jeden za drugim należało je przestawiać w taki sposób, że ten z końca kolejki był ustawiany na początku i tak aż do drzwi. Właściciel buta, który jako pierwszy przekroczył próg mógł się spodziewać rychłego ożenku.

Inna zabawa z obuwiem polegała na rzucaniu butów. Na czym polega ta wróżba? Chodziło o to, by zdjąć buty, stanąć tyłem do drzwi w takiej samej odległości, i rzucać do wyjścia ponad głową. Jeśli but upadł noskiem w stronę wyjścia, właściciel spodziewał się zmiany stanu cywilnego w najbliższym czasie.

Wróżba z monetą. Ta prosta zabawa polegała na wrzuceniu z wyznaczonego miejsca monetą do naczynia z wodą. Oczywiście przedtem należało wymyślić życzenie. Jeśli dana osoba trafiła, mogła liczyć na to, że jej życzenie się spełni.

Panna, która chciała poznać imię narzeczonego miała obrać jabłko, ale w ten sposób, by obrana skórka była możliwie jak najdłuższa. Następnie należało ją wyrzucić za siebie – koniecznie przez lewe ramię. Potem należało sprawdzić, w jaką literę mogły ułożyć się rozrzucone ostrużyny. Oznaczały one pierwszą literę lub inicjały przyszłej wybranki lub wybranka.

Oczywiście andrzejkowe zwyczaje i tradycje są różne i z czasem ewoluują. Na pewno warto do tych zabaw podchodzić z przymrużeniem oka.

CZY WIESZ, ŻE....

- najdłuższą jaskinią na Ziemi jest Jaskinia Mamucia - łączna długość jej korytarzy to ponad 600 km. Jest wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO,
- największą wyspą na Ziemi jest Grenlandia. Geograficznie położona jest w Ameryce Północnej, ale jest częścią Danii. Jej powierzchnia to ponad 2 mln km². Gęstość zaludnienia wyjątkowo mała - na 1 km² przypada mniej niż 1 osoba,
- najwyższy wodospad na ziemi to Salto Angel (Wenezuela). Jego próg znajduje się na wysokości 1054 m, a swobodny lot wody wynosi 980 m,
- największe wysokogórskie jezioro na Ziemi to Titicaca(Peru). Ma ono 8,3 tys km² i jest położone na wysokości 3812 m n.p.m. Na jeziorze Titicaca znajdują się pływające wyspy zamieszkiwane przez Indian Uru,
- największy ocean na Ziemi to Ocean Spokojny,
- największa na Ziemi jaskinia lodowa to Jaskinia Eisriesenwelt (Austria). Jest wypełniona przez cały rok lodem, a ta pokrywa lodowa miejscami jest wielometrowej grubości. Niezwykłe są też olbrzymie lodowe kolumny o wysokości do kilkunastu metrów,
- najgłębsza jaskinia na Ziemi to Jaskinia Wieriowkina (Gruzja) - jej głębokość wynosi 2212 m.

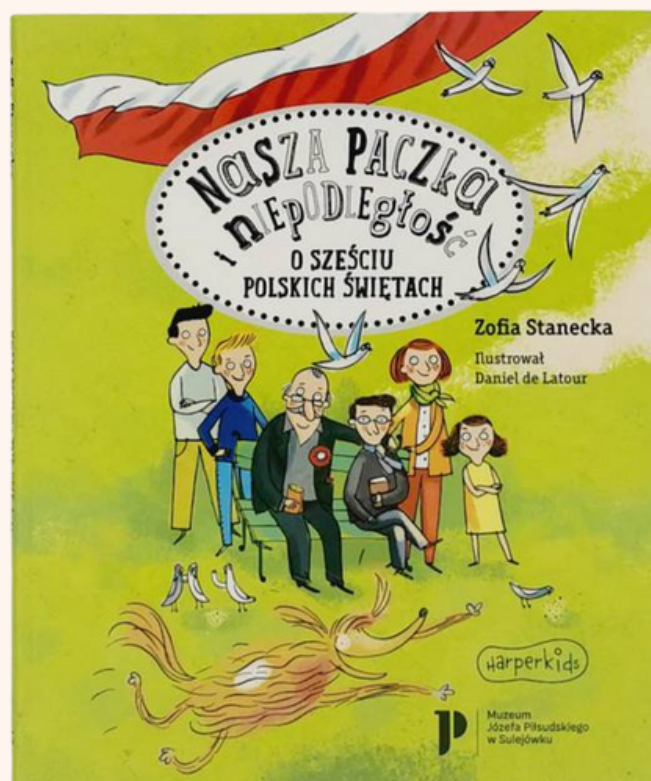
Adam Fryzowski

Z BIBLIOTECZNEJ PÓŁKI

W związku ze świętem Niepodległości polecamy naszym czytelnikom książkę Zofii Staneckiej "Nasz Paczka i Niepodległość. O sześciu polskich świętach."

Jacek, Jagoda, Malinowski, Maśka i Wiktor. Piątka dzieci. Zgrana paczka przyjaciół w różnym wieku. I Dziadek – mądry opiekun, który niejedno przeżył i dzięki któremu dzieci dowiadują się wiele o historii kraju. Jak każda szanująca się paczka, nasi bohaterowie mają bazę na drzewie.

To najfantastyczniejsze miejsce na świecie. Tu się spotykają, tworzą scenariusze zabaw i świętują. Pewnego dnia bazę zajmują wrogo nastawieni koledzy ze szkoły. Nie dajcie sobie wydrzeć niepodległości! grzmi Dziadek i opowiada dzieciom o zaborach i walce o wolność.

LISTOPADOWY CZAS

Października koniec czas
więc zakładaj deszczowy płaszcz.

Zbliża się zimowy czas
wielka podróż czeka nas,
czapka, kurtka, gruby szal
dziś na pewno przyda się nam.

Kiedy wyjdiesz na dwór raz,
to nie znudzi Cię nic tam.

Baw się z nami z Młodymi Redaktorami. ●

Anna Wyszowska

ZNAJDŹ 6 RÓŻNIC

**PRZEŚLIJ ROZWIĄZANIE DO 15 LISTOPADA NA ADRES:
biblioteka@pm.waw.pl**

REDAKCJA PANORAMY

Julita Pniewska

MŁODZI REDAKTORZY

Adam Fryzowski

Anna Wyszowska

PAŁAC
MŁODZIEŻY
W WARSZAWIE

